

Форма № Н - 3.04у

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут механічної інженерії, транспорту
та природничих наук
Кафедра здоров'я людини та фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

Віктор КОСТІН
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВОК-12 ОСНОВИ КУРОРТОЛОГІЇ ТА ФІЗІОТЕРАПІЇ

освітній ступінь «Бакалавр»
спеціальність 227 – «Фізична терапія, ерготерапія»

освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

КРЕМЕНЧУК 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи курортології та фізіотерапії» розроблена на основі освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія», підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили: зав. каф. ЗЛФК, доц. Олена АНТОНОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія», спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» – кафедри здоров'я людини та фізичної культури,

протокол № 1 від «27» 08 2024 р.

Гарант освітньо-професійної програми Олена АНТОНОВА

Завідувач кафедри Олена АНТОНОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні методичної комісії КрНУ зі спеціальності 227 – «Терапія та реабілітація»,

протокол № 1 від «27» 08 2024 р.

Голова методичної комісії Олена АНТОНОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»;</u>	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність <u>227 – «Фізична терапія, ерготерапія»;</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		8-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 7 сем. 4,0 самостійної роботи студента – 10	Освітній ступінь: бакалавр	20 год.	– год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	– год.
		Лабораторні	
		– год.	– год.
		Самостійна робота	
		100 год.	– год.
Вид контролю: диф. залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 0,5

* 1 кредит = 30 год.

Кількість кредитів = $\frac{\text{загальна кількість годин}}{30}$

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи курортології та фізіотерапії» є формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до застосування природних факторів у сфері фізичної терапії та ерготерапії, здійснення аналізу функціонування лікарсько-профілактичних та оздоровчих закладів.

Завданням дисципліни «Основи курортології та фізіотерапії» є сформувані у здобувачів систему знань про: роль і місце курортної медицини в системі реабілітації хворих; класифікація та основні види курортів; кліматотерапія, основні кліматолікувальні фактори акліматизація та метеопатичні реакції; бальнеотерапія; пелоїдотерапія; використання фізіотерапії та дієтотерапії в умовах санаторно-курортних закладів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні після успішного засвоєння навчальної дисципліни формувати наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

¶ ***Загальні компетентності:***

¶ ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

ФК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

ФК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

ФК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

ФК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

ФК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

Програмні результати навчання

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПР 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальні основи курортології та фізіотерапії

Тема 1. Роль і місце курортної медицини в системі реабілітації хворих. Предмет, мета і завдання дисципліни «Основи курортології та фізіотерапії», структура дисципліни, санаторно-курортне лікування, показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування.

Тема 2. Класифікація та основні види курортів. Основні типи санаторно-курортних установ та принципи організації в них лікувальної роботи, лікувальні режими, характеристика курортів України.

Тема 3. Кліматотерапія, основні кліматолікувальні фактори. Медична кліматологія, основи лікувальної дії кліматолікувальних факторів, види процедур та їх характеристика (аеротерапія, геліотерапія, таласотерапія, спелеотерапія). Фізичні та фізіологічні основи дозування процедур.

Тема 4. Бальнеотерапія та пелоїдотерапія. Бальнеологія та бальнеотехніка. Основні методи бальнеологічного лікування та їх застосування. Класифікація мінеральних вод, їх вплив на організм. Лікувальні методики зовнішнього та внутрішнього використання мінеральних вод у хворих з різними нозологіями. Показання та протипоказання до лікування мінеральними водами. Бальнеологічні курорти України. Пелоїдотерапія Класифікація лікувальних грязей, їх характеристика та вплив на організм, показання та протипоказання до грязелікування, основні лікувальні методики. Характеристика грязелікувальних курортів України.

Тема 5. Використання фізіотерапії та дієтотерапії в умовах санаторно-курортних закладів. Характеристика основних методів і засобів фізіотерапії, які використовують в умовах санаторно-курортних закладів (методи електролікування, магнітолікування, світлолікування, термолікування). Особливості застосування дієтотерапії в умовах санаторно курортних закладів.

Тема 6. Теоретичні основи використання преформованих фізичних чинників у фізичній терапії та ерготерапії. Предмет, завдання і принципи використання фізіотерапії у фізичній терапії та ерготерапії. Класифікація преформованих фізичних чинників, що використовують у фізичній терапії та ерготерапії. Механізми лікувальної дії преформованих фізичних чинників, методи дозування та реакції на процедури, покази та протипокази до призначення. Організаційні основи використання преформованих фізичних чинників, складові елементи процедур, алгоритм проведення процедур, техніка безпеки.

Тема 7. Характеристика методів використання преформованих фізичних чинників у фізичній терапії та ерготерапії. Електролікування: лікування постійним струмом, електричним полем, імпульсними струмами низької

напруги, змінними струмами і полями високої, ультрависокої та надвисокої частоти; механізми терапевтичної дії, покази і протипокази до призначення; принципи дозування, апаратура, техніка проведення процедур; техніка безпеки при проведенні процедур, лікувальні методики. Лікувальний вплив тиску (барометричного, акустичного): ультразвук як лікувальний фактор; вібротерапія, ударно-хвильова терапія, електромеханічний масаж, пневмопресотерапія, пневмомасаж. Механізм терапевтичної дії. покази і протипоказання до призначення. Принципи дозування, апаратура, техніка проведення процедур. Застосування світлолікувальних впливів: інфрачервоне (ІЧ) і видиме світло. Ультрафіолетове випромінювання (УФ), КУФ- та ДУФвипромінювання, ПУВА-терапія. Фізична характеристика факторів впливу. Механізм дії, покази і протипоказання до призначення. Принципи дозування, апаратура, техніка проведення процедур. Лазеротерапія: лазеротерапія, фізична характеристика факторів впливу. Механізм терапевтичної дії: апарати когерентного (лазерного) випромінювання інфрачервоного, видимого та ультрафіолетового діапазону. Покази і протипоказання до призначення. Принципи дозування, апаратура, техніка проведення процедур. Фізіотерапія з використанням температурних впливів: лікування теплом, кріотерапія, грязелікування, світлолікування; фізичні властивості парафінолікування, озокеритолікування. Механізм терапевтичної дії; принципи дозування, апаратура, техніка безпеки при проведенні процедур. Методики лікування повітрям зі змінним складом: аероіоно-терапія, нормобарична гіпоксітерапія, озонотерапія, карбогенотерапія, аерофітотерапія; фізична характеристика факторів впливу, механізм терапевтичної дії; принципи дозування, апаратура, техніка безпеки при проведенні процедур.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла а б	ін д	с.р		л	п	ла б	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні основи курортології та фізіотерапії.												
Тема 1.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 4.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 5.	26	2	4	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Тема 6.	28	4	4	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Тема 7.	32	6	6	-	-	20	-	-	-	-	-	-

Разом за змістовим модулем 1	150	20	30	-	-	100	-	-	-	-	-	-
Усього годин	150	20	30	-	-	100	-	-	-	-	-	-

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Роль і місце курортної медицини в системі реабілітації хворих.	4
2	Класифікація та основні види курортів.	4
3	Кліматотерапія, основні кліматолікувальні фактори.	4
4	Бальнеотерапія та пелоїдотерапія. Бальнеологія та бальнеотехніка.	4
5	Використання фізіотерапії та дієтотерапії в умовах санаторно-курортних закладів.	4
6	Теоретичні основи використання преформованих фізичних чинників у фізичній терапії та ерготерапії.	4
7	Характеристика методів використання преформованих фізичних чинників у фізичній терапії та ерготерапії.	6
	Разом:	30

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом:	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Роль і місце курортної медицини в системі реабілітації хворих.	10
2	Класифікація та основні види курортів.	10
3	Кліматотерапія, основні кліматолікувальні фактори.	10
4	Бальнеотерапія та пелоїдотерапія. Бальнеологія та бальнеотехніка.	10
5	Використання фізіотерапії та дієтотерапії в умовах	20

	санаторно-курортних закладів.	
6	Теоретичні основи використання преформованих фізичних чинників у фізичній терапії та ерготерапії.	20
7	Характеристика методів використання преформованих фізичних чинників у фізичній терапії та ерготерапії.	20
	Разом:	100

8. Індивідуальне завдання – написати реферат на обрану тему.

9. Методи навчання - методи проектного та проблемного навчання, методи показу, розказу, наочні.

Діяльність студента:

- слухання лекцій;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- виголошення доповіді на практичних заняттях;
- участь у дискусії на практичних заняттях;
- самостійне конспектування додаткової літератури та її аналіз.

10. Методи контролю – традиційні та тестові контрольні роботи для оперативного, поточного, підсумкового контролю, усне опитування, виконання залікового індивідуального завдання.

11. Розподіл балів, які отримують студенти для диф. заліку

Поточне тестування, самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий тест	Сума
Змістовний модуль №1	20	100
Т 1-7		
80		

Т1, Т2 ... Т 7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

**Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами
і критерії оцінювання**

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					іспит, диференційований залік
90–100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді,	Високий (творчий)	відмінно

			самостійно розкриває власні обдарування і нахили		
82–89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
74–81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		
64–73	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60–63	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

12. Методичне забезпечення

1. Антонова О. І. Методичні вказівки щодо виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Основи курортології та фізіотерапії». Кременчук: Видавничий відділ КрНУ, 2024. 35 с.
2. Антонова О. І. Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи курортології та фізіотерапії». Кременчук: Видавничий відділ КрНУ, 2024. 17 с.

13. Рекомендована література

Основна:

1. Курорти та санаторії України: Науково-практичний довідник / за редакцією проф., д. мед. наук К. Д. Бабова, проф., д. мед. н. В. В. Єжова та д. мед. н., пров. н.с. О. М. Торохтіна. Київ: Видавничий дім «Фолі грант», 2009. 432 с.
2. Курортологія та курорти України : навч. посіб. для самостійної роботи студентів VI курсу медичних факультетів при підготовці до практичних занять з навчальної дисципліни «Медична реабілітація» / уклад. С. М. Малахова, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. 105 с.
3. Класичні та сучасні методи фізіотерапії : навч. посіб. / за ред. Т. В. Майкова, Т. М. Толстикова, О. С. Афанасьєва. Дніпропетровськ : Журфонд, 2015. 235 с.
4. Пешкова О. В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів : навчальний посібник. Харків : СПДФО, 2011. 312 с. 29.
5. Самосюк І. З. Парамончик В. М., Губенко В. П. Фізіотерапевтичні та фізіопунктурні методи і їх практичне застосування : навч.-метод. посіб. К.: Куприянова О. О., 2004. 316 с.
6. Черепок О. О., Волох Н. Г. Лікувальне застосування електричного струму, електричного та магнітного полів, електромагнітного випромінювання: навчальний посібник. ЗДМУ, 2016. 140 с.
7. Яковенко Н. П. Фізіотерапія : підруч. для студентів. 2-е вид., випр. Київ: Медицина, 2018. 256 с.